

บทความวิจัย

“ใจซ่อนรัก” การเล่าเรื่องและภาพแทนหญิงรักหญิงในซีรีส์ โทรทัศน์: การศึกษาวาทกรรมสื่อเพื่อการพัฒนาสังคมแห่งความ หลากหลายทางเพศ

วรพงศ์ ไชยฤกษ์¹ และมีเร้าะ มานีอาเหล็ม²

Received 8 February 2026

Revised 26 June 2026

Accepted 30 June 2026

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเล่าเรื่องและภาพแทนหญิงรักหญิงในซีรีส์โทรทัศน์ “ใจซ่อนรัก” ภายใต้กรอบแนวคิดการสื่อสารเพื่อการพัฒนาและทฤษฎีการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม การศึกษาใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอแบบพรรณนาวิเคราะห์ โดยศึกษาซีรีส์ทั้งหมด 8 ตอน ที่ออกอากาศทางช่อง 3 เอชดีและเผยแพร่ทางเน็ตฟลิกซ์ระหว่างวันที่ 24 มิถุนายน ถึง 12 สิงหาคม 2567 เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย (1) แบบวิเคราะห์การเล่าเรื่อง 6 องค์ประกอบ และ (2) แบบวิเคราะห์ภาพแทนทั้งลักษณะภายนอกและภายใน การเก็บข้อมูล 3 ขั้นตอน (1) ดูซีรีส์ซ้ำ 3 ครั้งต่อตอน บันทึก Time Code และบทสนทนาสำคัญ (2) จำแนกข้อมูลตามกรอบแนวคิด และ (3) ตีความในบริบทสังคมวัฒนธรรม

ผลการศึกษาพบว่า (1) การเล่าเรื่องประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ โครงเรื่อง แก่นเรื่อง มุมมองการเล่าเรื่อง ความขัดแย้ง ตัวละคร และฉาก ซึ่งสะท้อนการต่อสู้เพื่อความเป็นตัวของตัวเองท่ามกลางแรงกดดันทางสังคมและครอบครัว (2) ภาพแทนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะภายนอก ได้แก่

¹ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต worapong.c@pkr.ac.th

² คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต amiroh2546@gmail.com

บุคลิกภาพดี ทักษะแม่บ้าน การดูแลสุขภาพ และลักษณะภายใน ได้แก่ การ
ทุ่มเทรัก การครอบครอง การโยกย้ายความสัมพันธ์ และภาพลักษณ์หญิง/ชาย

การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนร่วมสมัยมีบทบาทสำคัญในการ
สร้างวาทกรรมทางสังคมที่ส่งเสริมการยอมรับความหลากหลายทางเพศ สอด
รับกับกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่นำไปสู่การรับรองสิทธิสมรสเท่าเทียม
ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2568 ถือเป็นนวัตกรรมทางสื่อที่มีส่วนใน
การพัฒนามนุษย์และสังคมไปสู่การรับรู้และเข้าใจความแตกต่างหลากหลาย
อย่างสร้างสรรค์

คำสำคัญ: การเล่าเรื่อง, ภาพแทน, ซีรีส์หญิงรักหญิง, การสื่อสารเพื่อการพัฒนา,
ความหลากหลายทางเพศ

"Jai Son Rak" Narrative and Representation of Female Homosexuality in Television Series: A Study of Media Discourse for the Development of a Gender-Diverse Society

Worapong Chairerk¹ Amiroh Maneealem²

Abstract

This study aims to study storytelling and representations of lesbian love in the television series “Jai Sorn Rak” series through the lens of development communication and cultural reproduction theory. Using qualitative content analysis of all 8 episodes broadcast on Channel 3 HD and Netflix from June 24 to August 12, 2024.

The findings reveal: (1) Storytelling comprises six elements; plot, theme, narrative perspective, conflict, characters, and setting reflecting the struggle for self-identity amid social and familial pressures; (2) Representations are categorized into external characteristics (good personality, homemaking skills, health consciousness) and internal characteristics (dedication to love, possessiveness, yearning for relationships, and feminine/masculine imagery).

This study demonstrates that contemporary mass media plays a crucial role in constructing social discourse promoting gender diversity acceptance, aligning with the social transformation

¹ Faculty of Humanities and Social Sciences, Phuket Rajabhat University, worapong.c@pkru.ac.th

² Faculty of Humanities and Social Sciences, Phuket Rajabhat University, amiroh2546@gmail.com

trajectory that led to the recognition of equal marriage rights, which came into force on January 23, 2025. This represents media innovation contributing to human and social development toward constructive understanding of diversity.

Keywords: Storytelling, Representation, Lesbian Series,
Development Communication, Gender Diversity

บทนำ

การพัฒนาสังคมในศตวรรษที่ 21 ครอบคลุมมิติที่กว้างขวางกว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศซึ่งเป็นหนึ่งในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ของสหประชาชาติ (United Nations, 2015) ในบริบทสังคมไทย ช่วงปี 2567-2568 นับเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญด้านความหลากหลายทางเพศ เมื่อกฎหมายสมรสเท่าเทียมมีผลบังคับใช้ตาม พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2567 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2568 เรียกโดยทั่วไปว่า “กฎหมายสมรสเท่าเทียม” ส่งผลให้ประเทศไทยเป็นประเทศแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่รับรองสิทธิการสมรสของคู่รักเพศเดียวกัน (Ministry of Interior, 2025; Thai PBS, 2025)

สื่อมวลชน โดยเฉพาะละครโทรทัศน์และซีรีส์ ถือเป็นเครื่องมือของการสื่อสารเพื่อการพัฒนาที่สามารถสร้างการรับรู้ ส่งเสริมทัศนคติเชิงบวก และขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Melkote & Steeves, 2015) ในประเด็นความหลากหลายทางเพศ สื่อมีบทบาทในการทำทลายบรรทัดฐานทางเพศแบบดั้งเดิม สร้างพื้นที่แสดงออกของเพศวิถีที่หลากหลาย และผลิตซ้ำหรือต่อรองวาทกรรมทางเพศในสังคม (Dyer, 2002; Hall, 1997)

ในปี พ.ศ. 2567 ซีรีส์หญิงรักหญิง (Girls' Love: GL) เติบโตอย่างมีนัยสำคัญในสังคมไทย อาทิ Pluto ทยุขวิสิษฐ์ 23.5 องศาที่โลกเอียง ปิ่นภักดิ์ เปิดสวรรค์ ฝันรักห้วงนิทรา และใจซ่อนรัก (True ID, 2024) ซีรีส์เหล่านี้ไม่เพียงให้ความบันเทิง แต่ยังมีบทบาทในการสร้างวาทกรรมทางสังคมเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ การต่อรองอัตลักษณ์ และการท้าทายโครงสร้างอำนาจที่กดทับกลุ่ม LGBTQ+ (Jackson & Cook, 1999)

ซีรีส์ “ใจซ่อนรัก” ได้รับเลือกมาศึกษาด้วยเหตุผลสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ (1) เป็นซีรีส์ GL เรื่องแรกของช่อง 3 ซึ่งเป็นสถานีโทรทัศน์กระแสหลัก ทำให้มีฐานผู้ชมกว้างขวาง (2) ได้รับกระแสตอบรับจากผู้ชมเกินความคาดหมาย

โดยแฮชแท็ก #ใจซ่อนรักตอนจบ ติดเทรนด์อันดับ 1 ทั้งในประเทศไทยและระดับโลก พร้อมทูปสถิติยอดพูดถึงใน X จำนวน 1 ล้านครั้งภายใน 3 ชั่วโมง (Khaosod Online, 2024) และ (3) ออกอากาศในช่วงปี 2567 ซึ่งเป็นช่วงที่สังคมไทยอยู่ในกระบวนการผลักดันกฎหมายสมรสเท่าเทียม จึงมีนัยสำคัญทั้งเชิงสัญลักษณ์และเชิงสังคม

ในขณะเดียวกัน ซีรีส์ GL ไทยมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากบริบทนานาชาติอย่างมีนัยสำคัญ Jackson (2011) และ Sinnott (2004) ชี้ว่าสังคมไทยมีการยอมรับความหลากหลายทางเพศในระดับหนึ่งแต่ยังคงจำกัดอยู่ในกรอบ "ทอม-ดี้" ซึ่งแตกต่างจากกรอบ LGBTQ+ แบบตะวันตก ซีรีส์ "ใจซ่อนรัก" จึงน่าสนใจเป็นพิเศษในแง่ที่ท้าทายกรอบดังกล่าวผ่านการนำเสนอตัวละครที่ไม่ยึดติดบทบาทเพศแบบทวิภาค และสร้างวาทกรรมใหม่เกี่ยวกับความรักระหว่างหญิงในสังคมไทยร่วมสมัย

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่างานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาภาพแทนกลุ่ม LGBTQ+ ในมิติใดมิติหนึ่ง หรือศึกษาในบริบทที่แตกต่างจากสังคมไทยร่วมสมัย (Dow, 2001; Capsuto, 2000) ช่องว่างที่สำคัญคือยังขาดการวิเคราะห์เชิงบูรณาการทั้งการเล่าเรื่องและภาพแทนในซีรีส์ GL ไทยภายใต้กรอบการสื่อสารเพื่อการพัฒนา โดยเฉพาะในบริบทการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายและสังคมที่เกิดขึ้นในประเทศไทยช่วงปี 2567-2568 งานวิจัยนี้จึงมุ่งเติมเต็มช่องว่างดังกล่าว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเล่าเรื่องของซีรีส์ "ใจซ่อนรัก" ภายใต้กรอบแนวคิดการสื่อสารเพื่อการพัฒนา
2. เพื่อวิเคราะห์ภาพแทนหญิงรักหญิงในซีรีส์ "ใจซ่อนรัก" และความสัมพันธ์กับบริบททางสังคมไทย

3. เพื่อวิเคราะห์การสร้างวาทกรรมความหลากหลายทางเพศที่ปรากฏ ในซีรีส์ “ใจซ่อนรัก”

การทบทวนวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรมในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ครอบคลุมกรอบทฤษฎีสำคัญ 3 กรอบที่เชื่อมโยงกัน ได้แก่ (1) การสื่อสารเพื่อการพัฒนา ซึ่งทำหน้าที่เป็นกรอบใหญ่ที่กำหนดขอบเขตของสื่อในการขับเคลื่อนสังคม (2) ทฤษฎีการผลิตซ้ำและการต่อรองทางวัฒนธรรม ซึ่งอธิบายกลไกที่สื่อสร้างและเปลี่ยนแปลงความหมายทางสังคม และ (3) การวิเคราะห์การเล่าเรื่องและภาพแทน ซึ่งเป็นเครื่องมือเฉพาะในการตรวจสอบข้อมูล ทั้งสามกรอบนี้ทำงานร่วมกัน โดยการเล่าเรื่องและภาพแทนคือ “กลไก” ที่สื่อใช้ผลิตซ้ำหรือต่อรองความหมาย เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาสังคมในที่สุด

1. แนวคิดการสื่อสารเพื่อการพัฒนา

การสื่อสารเพื่อการพัฒนาเป็นกระบวนการใช้สื่อเพื่อส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเชิงบวก มุ่งเน้นคุณภาพชีวิต ความเสมอภาค และศักยภาพชุมชน (Melkote & Steeves, 2015) โดยต้องคำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความยั่งยืน (Servaes, 2008) ในบริบทความหลากหลายทางเพศ สื่อมีบทบาททั้งสร้างการรับรู้เกี่ยวกับกลุ่ม LGBTQ+ ท่ามกลางอคติ ส่งเสริมการยอมรับ และสนับสนุนนโยบายความเสมอภาค (GLAAD, 2021; Walters, 2001) สำหรับประเทศไทย Office of Social Development and Human Security (2022) ยืนยันบทบาทของสื่อในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการยอมรับความหลากหลายทางเพศผ่านการนำเสนอเรื่องราวที่สะท้อนชีวิตจริง

2. ทฤษฎีการผลิตซ้ำและการต่อรองทางวัฒนธรรม

Hall (1997) อธิบายว่าสื่อไม่เพียงสะท้อนความเป็นจริง แต่ยังสร้างและผลิตซ้ำความเป็นจริงทางสังคมผ่านการเข้ารหัสและถอดรหัสความหมาย ซึ่งเชื่อมโยงโดยตรงกับแนวคิดการสื่อสารเพื่อการพัฒนา เพราะสื่อที่เข้ารหัส

ความหมายใหม่เกี่ยวกับกลุ่ม LGBTQ+ อย่างสร้างสรรค์ คือสื่อที่ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือพัฒนาสังคม Butler (1990) ที่เสนอว่า เพศสภาพเป็น "การแสดง" ที่ถูกสร้างผ่านการทำซ้ำของบรรทัดฐานทางสังคม ในบริบทไทย Jackson (2011) พบว่าสื่อไทยมีทั้งการผลิตซ้ำแบบแผนดั้งเดิมและการสร้างพื้นที่ต่อรอง บรรทัดฐานทางเพศ ขณะที่ Sinnott (2004) ชี้ว่ากลุ่มหญิงรักหญิงในสังคมไทยมีการต่อรองอัตลักษณ์ที่หลากหลายและแตกต่างจากกรอบตะวันตก

3. การศึกษาการเล่าเรื่องและภาพแทนในสื่อ

การเล่าเรื่องเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการสร้างความหมาย มีกรอบวิเคราะห์โครงสร้าง ครอบคลุมโครงเรื่อง แก่นเรื่อง มุมมองการเล่าเรื่อง ความขัดแย้ง ตัวละคร และฉาก (Propp, 1968; Chatman, 1978) ส่วนภาพแทนคือกระบวนการที่สื่อใช้ภาษาและสัญลักษณ์สื่อความหมายซึ่งมีอำนาจสร้างทัศนคติต่อกลุ่มชนกลุ่มน้อย (Dyer, 2002) โดย Gross (2001) พบว่าการนำเสนอกลุ่ม LGBTQ+ ที่หลากหลายและเป็นบวก ช่วยลดอคติและเพิ่มการยอมรับ กรอบทั้งสองนี้ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือวิเคราะห์ที่ช่วยตรวจสอบว่าสื่อผลิตซ้ำหรือต่อรองความหมายทางวัฒนธรรมผ่านกลไกใด อันเป็นจุดเชื่อมต่อสำคัญระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติเพื่อการพัฒนา

4. การศึกษาซีรีส์หญิงรักหญิงและบริบทสังคมไทย

งานวิจัยระหว่างประเทศพบว่า การนำเสนอความรักระหว่างหญิงในสื่อเปลี่ยนจากโศกนาฏกรรม สูความหลากหลายและเชิงบวก (Capsuto, 2000; Dow, 2001) โดยเฉพาะในสื่อดิจิทัล Morgan, (2019) พบว่าสังคมไทยยอมรับความหลากหลายทางเพศระดับหนึ่งแต่ยังมีข้อจำกัดด้านกฎหมาย และ Worapitaksanond (2023) พบว่าซีรีส์เพศเดียวกันยังเผชิญ ความท้าทายจากครอบครัวและโครงสร้างกฎหมายแม้มีความก้าวหน้าด้านการยอมรับ

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่วิเคราะห์ภาพแทนในมิติเดียวหรือศึกษาในบริบทที่แตกต่างจากสังคมไทยร่วมสมัย การวิจัยนี้จึงมุ่งเติมเต็มช่องว่างด้วยการวิเคราะห์ ทั้งการเล่าเรื่องและภาพแทนในซีรีส์ไทยร่วมสมัย ภายใต้กรอบการสื่อสารเพื่อการพัฒนา เพื่อทำความเข้าใจบทบาทของ

สื่อในการสร้างวาทกรรมความหลากหลายทางเพศในบริบทการเปลี่ยนแปลง
ทางสังคมและกฎหมายของไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยคัดเลือกหน่วยในการศึกษา คือ ซีรีส์ “ใจซ่อนรัก” ที่ออกอากาศทางช่อง 3 เอชดี และเผยแพร่ทางเน็ตฟลิกซ์ ระหว่างวันที่ 24 มิถุนายน ถึง 12 สิงหาคม 2567 จำนวนทั้งหมด 8 ตอน ระยะเวลาตอนละประมาณ 45-50 นาที รวมเวลาทั้งหมดประมาณ 360 นาที ด้วยเกณฑ์การเลือก 3 ประการ ได้แก่ (1) เป็นซีรีส์ GL เรื่องแรกของช่อง 3 ซึ่งถือเป็นสถานีโทรทัศน์กระแสหลัก (2) มีกระแสตอบรับเกินความคาดหมายทั้งในประเทศและระดับโลก และ (3) ออกอากาศในช่วงเวลาที่สังคมไทยกำลังผลักดันกฎหมายสมรสเท่าเทียม ทำให้มีนัยสำคัญเชิงสังคมและวัฒนธรรม

2. เครื่องมือวิจัยและคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์เนื้อหา 3 ชุด ได้แก่ (1) แบบบันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาซีรีส์ สำหรับบันทึกฉาก บทสนทนา และองค์ประกอบทางภาพ พร้อมระบุเวลา (Time Code) เพื่อการอ้างอิง (2) แบบวิเคราะห์การเล่าเรื่อง ครอบคลุมโครงเรื่อง แก่นเรื่อง มุมมองการเล่าเรื่อง ความขัดแย้ง ตัวละคร และฉาก และ (3) แบบวิเคราะห์ภาพแทน แบ่งเป็นลักษณะภายนอก ได้แก่ บุคลิกภาพ การแต่งกาย กิริยาท่าทาง และการดูแลตนเอง กับลักษณะภายใน ได้แก่ คุณลักษณะทางอารมณ์ ความรู้สึก ทัศนคติ และพฤติกรรมในความสัมพันธ์ โดยเครื่องมือทั้ง 3 ชุดผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านนิเทศศาสตร์และการสื่อสาร จำนวน 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เฉลี่ยเท่ากับ 0.87 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (≥ 0.50) แสดงว่าเครื่องมือมีความตรงเชิงเนื้อหาเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ในการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้ (1) รับชมซีรีส์ "ใจซ่อนรัก" ทั้ง 8 ตอนอย่างละเอียด โดยรับชมซ้ำอย่างน้อย 3 ครั้งต่อตอน เพื่อความครบถ้วนแม่นยำ พร้อมบันทึกข้อมูลตามแบบบันทึกที่พัฒนาขึ้น (2) วิเคราะห์เนื้อหาตามกรอบแนวคิดและเครื่องมือวิจัยที่กำหนด โดยจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่ตามแบบวิเคราะห์การเล่าเรื่องและแบบวิเคราะห์ภาพแทน และ (3) ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ซ้ำโดยผู้วิจัย (Intra-coder Reliability) และการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Review) เพื่อยืนยันความถูกต้องของผลการวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ 2 แนวทางควบคู่กัน ได้แก่ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) สำหรับจำแนกและวิเคราะห์องค์ประกอบการเล่าเรื่องและลักษณะภาพแทนตามกรอบที่กำหนด และการวิเคราะห์เชิงตีความ (Interpretive Analysis) สำหรับตีความความหมายเชิงลึกในบริบททางสังคม วัฒนธรรม และการพัฒนา โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ (1) วิเคราะห์องค์ประกอบการเล่าเรื่องและภาพแทนจากข้อมูลที่ได้จำแนกไว้ในขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล (2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการเล่าเรื่องกับภาพแทนหญิงรักหญิง และ (3) สังเคราะห์ผลการวิเคราะห์ทั้งหมดและนำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) พร้อมยกตัวอย่างจากเนื้อหาซีรีส์ประกอบ

ผลการวิจัย

1. การเล่าเรื่องภายใต้กรอบแนวคิดการสื่อสารเพื่อการพัฒนา

1.1 โครงเรื่อง ซีรีส์ใช้โครงสร้างการเล่าเรื่องแบบคลาสสิก 5 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Freytag (1894) ดังนี้

การเริ่มเรื่อง นำเสนอพัลดา แพทย์ผิวหนังและทนายทนายโรงพยาบาลเอกชนชื่อดัง กลับมาทำงานหลังจบการศึกษาจากต่างประเทศ พร้อมบาดแผลจากการถูกคนรักทิ้ง ซีรีส์สร้างภาพตัวละครที่แข็งแกร่งภายนอก

แต่เปราะบางภายใน สะท้อนความซับซ้อนของมนุษย์ที่ไม่อาจวัดด้วยความสำเร็จเพียงอย่างเดียว

การพัฒนาเหตุการณ์ ฟ้าลดาปิดกั้นหัวใจทุ่มเทให้งาน แม้จะมีรีตี ดาราสาว และนายแพทย์วิชญ์ที่แม่พยายามจับคู่ให้เพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ สะท้อนแรงกดดันจากครอบครัว ชนชั้นสูงที่คาดหวังให้ลูกสาวแต่งงานตามที่กำหนด ซึ่งเป็นปัญหาที่พบได้ทั่วไปในสังคมไทย

ภาวะวิกฤต ฟ้าลดาพบเอน (ศนิธาดา) คนรักเก่าโดยบังเอิญ เอนพยายามขอคืนดี แต่ถูกแม่ของฟ้าลดาขัดขวางอย่างรุนแรง ฟ้าลดาต้องเลือกระหว่างความรักที่แท้จริงกับ ความคาดหวังของครอบครัว สะท้อนปัญหาที่กลุ่ม LGBTQ+ เผชิญ คือการเลือกระหว่างความสุขส่วนตัว กับความคาดหวังของครอบครัวและสังคม

ภาวะคลี่คลาย แม่ของฟ้าลดาเข้าโรงพยาบาลจากภาวะเจ็บป่วยฉับพลัน กลายเป็นจุดเปลี่ยนที่ทำให้ความจริงเกี่ยวกับอดีตถูกเปิดเผย แม่เริ่มเข้าใจและยอมรับความรักของลูกสาว สะท้อนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของคนรุ่นเก่าที่เกิดจากการเผชิญหน้า กับความจริงและความเปราะบางของชีวิต

การยุติเรื่อง ทั้งสองกลับมาคืนดีและตัดสินใจแต่งงาน โดยมีครอบครัวและเพื่อนร่วมเป็นสักขีพยาน การจบแบบ Happy Ending แตกต่างจากซีรีส์หญิงรักหญิงในอดีตที่มักจบแบบโศกนาฏกรรม สะท้อนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการยอมรับที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในบริบทที่ประเทศไทยผ่านกฎหมายสมรสเท่าเทียม ไม่เพียงให้ความหวังแก่กลุ่ม LGBTQ+ แต่ยังเป็นการสื่อสารเพื่อการพัฒนาที่ส่งเสริมการยอมรับในสังคม

1.2 แก่นเรื่อง ซีรีส์ถ่ายทอดแก่นเรื่องหลัก 4 ประเด็น ได้แก่ (1) การต่อสู้เพื่อความเป็นตัวของตัวเอง ฟ้าลดาต้องเลือกระหว่างการเป็นลูกที่ดีตามความคาดหวังของแม่กับการเป็นตัวของตัวเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ Butler (1990) เกี่ยวกับการแสดงออกทางเพศที่เป็นการต่อรองกับบรรทัดฐานทางสังคม (2) ความรักที่แท้จริงเหนือกว่าอุปสรรค เน้นย้ำว่า ความรักที่มี

พื้นฐานจากความเข้าใจ การให้อภัย และการยอมรับกันสามารถเอาชนะอคติทางสังคม ความคาดหวังของครอบครัว และบาดแผลในอดีตได้ (3) การเปลี่ยนแปลงและการให้อภัย โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของแม่ฟ้าลาดจากการคัดค้านสู่การยอมรับ สะท้อน กระบวนการพัฒนาทางสังคมที่เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหัวใจของการสื่อสารเพื่อการพัฒนา (Servaes, 2008) และ (4) ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เรียกร้องว่าทุกคนมีสิทธิที่จะรักและมีความสุขโดยไม่คำนึงถึงเพศวิถี สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (United Nations, 2015)

1.3 มุมมองในการเล่าเรื่อง ซีรีส์ใช้มุมมองแบบผสมผสาน ระหว่างมุมมองบุคคลที่สาม ที่ให้ผู้ชมเห็นเหตุการณ์จากหลายมุมมองทั้งตัวละครหลักและตัวละครรอง กับมุมมองภายในตัวละคร ผ่าน Monologue ภายใน การแสดงอารมณ์ทางสีหน้า และเพลงประกอบที่สะท้อนความรู้สึก ทำให้ผู้ชมเข้าถึงความขัดแย้ง ภายในใจของฟ้าลาดระหว่างความรักกับหน้าที่ต่อครอบครัว การใช้มุมมองแบบผสมผสานนี้ช่วยสร้างความเข้าใจ (Empathy) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของการสื่อสารเพื่อการพัฒนาที่มุ่ง เปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรม

1.4 ความขัดแย้ง ซีรีส์นำเสนอความขัดแย้ง 3 ระดับ ดังนี้

1.4.1 ความขัดแย้งระหว่างบุคคล ความขัดแย้งหลัก คือระหว่างฟ้าลาดกับแม่ ซึ่งคัดค้านความสัมพันธ์กับเอน้อย่างรุนแรง ด้วยความกังวลต่อภาพลักษณ์ ผลประโยชน์ทางธุรกิจ และความสุขของลูก ดังบทสนทนา

"ลูกคิดดูสิ เราเป็นใคร ครอบครัวของเรามีชื่อเสียง ถ้าลูกทำแบบนี้ คนอื่นเขาจะมองเรายังไง... และแล้วลูกจะมีความสุขได้ยังไง กับคนที่สังคมไม่ยอมรับ" (ตอนที่ 4 นาทีที่ 35:20)

ความขัดแย้งนี้สะท้อนแรงกดดันจากบรรทัดฐานทางสังคมซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญที่กลุ่ม LGBTQ+ เผชิญ (Worapitaksanond, 2023)

นอกจากนี้ยังมีความขัดแย้งระหว่างฟ้าลดากับเ็น จากความเข้าใจผิดและ
บาดแผลในอดีต เนื่องจากเ็นเคยทิ้งฟ้าลดาเพราะไม่กล้าเผชิญแรงกดดันจาก
ครอบครัวตนเอง

1.4.2 ความขัดแย้งภายในตัวละคร ฟ้าลดาต้องเลือกระหว่าง
ความรักกับหน้าที่ต่อครอบครัว สะท้อนผ่านฉากที่เ็นนั่งคนเดียวในห้องทำงาน
มองภาพครอบครัวและถอนหายใจอย่างหนักใจ (ตอนที่ 5 นาทีที่ 28:45) ส่วน
แม่ของฟ้าลดามีความขัดแย้งระหว่างความรักลูกกับความกลัวต่อการตัดสินใจของ
สังคม ซึ่งได้รับการแก้ไขผ่านกระบวนการเรียนรู้และเข้าใจ

1.4.3 ความขัดแย้งกับสังคม ซีรีส์แสดงภาพรุนแรงเชิง
สัญลักษณ์ ผ่านสายตา คำพูด และการกีดกัน สะท้อนสภาพสังคมที่ยังมีอคติต่อ
กลุ่ม LGBTQ+ ความขัดแย้งเหล่านี้ไม่เพียง ขับเคลื่อนเรื่องราว แต่ยังเป็นกลไก
สื่อสารประเด็นทางสังคม กระตุ้นให้ผู้ชมตั้งคำถามกับบรรทัดฐานที่ไม่เป็นธรรม

1.5 ตัวละคร

1.5.1 ตัวละครนำ ประกอบด้วย ฟ้าลดา และ เ็น/ศนิธาดา ฟ้าลดา

ลักษณะภายนอก เป็นหญิงสาวรูปร่างสูงสง่า แต่งกาย
ด้วยชุดสุททที่สะท้อนความเป็นมืออาชีพ ภาพลักษณ์ที่ "เป็นหญิง" ทำท่ายแบบ
แผนการแบ่งหญิงรักหญิงเป็น "ทอม-ดี้" แบบดั้งเดิม (Sinnott, 2004)

ลักษณะภายใน มีแรงจูงใจจากความต้องการความรัก
ที่แท้จริงและการยอมรับจาก ครอบครัว มีความมั่นใจในอาชีพแต่เปราะบางใน
ความรัก พัฒนาจากคนที่กลัวความรักมาสู่การกล้า เผชิญหน้าและต่อสู้เพื่อ
ความสุข เป็นตัวแทนผู้หญิงรุ่นใหม่ที่มีเสรีภาพทางเศรษฐกิจ แต่ยังถูกจำกัดด้วย
ความคาดหวังของครอบครัว

เ็น/ศนิธาดา

ลักษณะภายนอก เป็นหญิงสาวใบหน้าอ่อนโยน แต่ง
กายแบบสบายแต่มีรสนิยม แตกต่างจากฟ้าลดา ที่มีภาพลักษณ์เป็นทางการ

ลักษณะภายใน มีแรงจูงใจจากการต้องการแก้ไขความผิดพลาดในอดีต อ่อนโยนแต่มุ่งมั่น พัฒนาจากคนที่หนีปัญหาสู่การกล้ายืนหยัดเพื่อความรัก ความสัมพันธ์ ระหว่างทั้งสองสะท้อนพลวัตที่เท่าเทียม ไม่แบ่งบทบาท "ชาย-หญิง" อย่างชัดเจน ทำลายบรรทัดฐานเพศสภาพแบบทวิภาค (Butler, 1990)

1.5.2 ตัวละครรอง

แม่ของฟ้าลดา เป็นตัวแทนคนรุ่นเก่าที่มีพัฒนาการจากการคัดค้านสู่การยอมรับ สะท้อน กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

นายแพทย์วิษณุและเรตี เป็นตัวแทนความรักที่ไม่ใช่ ใช้เน้นย้ำว่าความรักที่แท้จริงไม่อาจบังคับหรือจัดการได้

1.6 ฉาก

1.6.1 ฉากที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ ประกอบด้วย โรงพยาบาล สะท้อนความเป็นมืออาชีพของฟ้าลดาและสื่อถึงการรักษาเยียวยาทั้งกายและใจ คฤหาสน์ของฟ้าลดา สะท้อนฐานะทางเศรษฐกิจที่ตัดกันกับความอบอุ่นที่ขาดหายไป สื่อถึงความขัดแย้งระหว่างความมั่งคั่งทางวัตถุกับความสุขทางจิตใจ และร้านกาแฟและสถานที่สาธารณะ สะท้อนชีวิตในเมืองที่มีอิสระแต่ยังต้องระวังสายตาของสังคม

1.6.2 ฉากที่เป็นธรรมชาติ ได้แก่ สวนสาธารณะและริมทะเล ใช้เป็นพื้นที่ ส่วนตัวของคู่รัก สื่อถึงความอิสระและพื้นที่ปลอดภัยที่สามารถเป็นตัวของตัวเองได้ ธรรมชาติเป็นสัญลักษณ์ของความบริสุทธิ์และความเป็นธรรมชาติของความรัก การใช้ฉากตัดกัน ระหว่างพื้นที่สาธารณะกับพื้นที่ส่วนตัว สะท้อนความตึงเครียดระหว่าง Public Self กับ Authentic Self ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่กลุ่ม LGBTQ+ เผชิญในสังคมที่ยังมีอคติ

2. ภาพแทนหญิงรักหญิงในบริบทสังคมไทย

2.1 ภาพแทนลักษณะภายนอก

2.1.1 ภาพแทนผู้ที่มีบุคลิกภาพดี ซีรีส์นำเสนอตัวละครหญิงรักหญิงที่มีบุคลิกภาพที่ดี มีความมั่นใจ และใส่ใจในการนำเสนอตัวเอง ดังตัวอย่างจากฉากเปิดเรื่องต่อไปนี้

“ณ โรงพยาบาล รถหรูสีแดงวิ่งเข้ามา ลดาเดินลงมา
จากรถใส่รองเท้าส้นสูงสตรีนวม ใส่เสื้อสูทสตรีนวมและกางเกงขา
ยาว ทำให้มีท่าทางที่ทะมัดทะแมง ถือกระเป๋าแบรนด์เนมสีดำ
ทรงผมแสกกลาง สวมต่างหูที่เข้ากับชุด เดินเข้าโรงพยาบาล
พร้อมยิ้มให้กับทุกคนที่เจอ” (ตอนที่ 1 นาทีที่ 1:56)

ภาพแทนนี้ทำทาบแบบแผนของหญิงรักหญิงในสื่อไทยที่มักถูกนำเสนอในภาพลักษณ์ “ทอม” (Sinnott, 2004) แสดงให้เห็นว่าหญิงรักหญิงมีภาพลักษณ์ที่หลากหลาย ไม่จำเป็นต้องอยู่ใน กรอบแบบแผนดั้งเดิม การเน้นบุคลิกภาพดีและความเป็นมืออาชีพเป็นกลยุทธ์สำคัญในการสร้าง ภาพลักษณ์เชิงบวกและลดอคติ (Walters, 2001) สอดคล้องกับบริบทสังคมไทยร่วมสมัยที่ผู้หญิง มีบทบาทในวิชาชีพขั้นสูงมากขึ้น

2.1.2 ภาพแทนผู้ที่มีทักษะความเป็นแม่บ้านแม่เรือน ซีรีส์นำเสนอฉากที่ฟ้าลดาทำขนมเค้กบานอฟฟีเพื่อเซอร์ไพรส์เอนในวันเกิด ดังบทสนทนาต่อไปนี้

เอน: “พี่หมอบทำอะไร”

ลดา: “พี่ทำเนียบานอฟฟี พี่หมอบเองครั้งแรกเลยนะ เดียวบ๊องให้คำโต ๆ เลย อ้า... ไม่ชอบเธอที่ตั้งใจทำให้เลยนะ”

(ตอนที่ 1 นาทีที่ 23:41)

ในบริบทของซีรีส์ การทำขนมไม่ใช่หน้าที่ตามบรรทัดฐาน แต่เป็นการแสดงออกของความรัก ทั้งฟ้าลดาและเอนต่างทำอาหารและดูแลกัน

สะท้อนความเท่าเทียมที่ไม่จำเป็นต้องแบ่งบทบาท ตามแบบแผนชาย-หญิง (Butler, 1990) ภาพแทนนี้สะท้อนบริบทสังคมไทยที่ค่านิยมเรื่อง "แม่บ้านแม่เรือน" กำลังถูกตีความใหม่ในมิติของความใส่ใจมากกว่าหน้าที่ทางเพศ

2.1.3 ภาพแทนผู้ที่ใส่ใจดูแลสุขภาพ ดังบทสนทนาต่อไปนี้

วิษณุ: “นี่ครับ เอ๊ แต่ปกติพี่เห็นน้องลดากินแต่กาแฟดำ
ทำไมวันนี้ถึงมาลงเอียน้ำส้มได้ครับเนี่ย”

ลดา: “อ้อ หมดโควต้ากาแฟแล้วค่ะ วันนี้งลดากินแค่แก้วเดียว”

(ตอนที่ 5 นาทีที่ 13:35)

ภาพแทนนี้สะท้อนผู้หญิงรุ่นใหม่ที่มีวินัยในการดูแลตนเอง แสดงว่าหญิงรักหญิงเป็น คนธรรมดาที่ใส่ใจคุณภาพชีวิตเช่นเดียวกับคนทั่วไป ช่วยลดการมองเป็น “ผู้อื่น” สอดคล้องกับกระแสสุขภาพในสังคมไทยร่วมสมัย

2.2 ภาพแทนลักษณะภายใน

2.2.1 ผู้ที่ทุ่มเทในความรัก เป็นความรักที่แสดงผ่านการกระทำมากกว่าคำพูด ดังฉากต่อไปนี้

“เอนก้มลงไปเก็บกระเป๋าทิ้งใต้โต๊ะ ลดาเอามือบัง
ขอบโต๊ะไว้เพื่อป้องกันไม่ให้เอนชนศีรษะ เอนลุกขึ้นมาและยิ้ม
ให้กับการกระทำของลดา” (ตอนที่ 2 นาทีที่ 40:10)

การแสดงความรักผ่านรายละเอียดเล็กน้อยท่าทนายภาพแทน ความรักหญิง-หญิงในสื่อที่มักเน้นความดราม่าแต่ขาดการนำเสนอความอบอุ่น ในชีวิตประจำวัน (Dow, 2001) ภาพแทนนี้สะท้อน วัฒนธรรมไทยที่ให้คุณค่า กับการดูแลเอาใจใส่มากกว่าการแสดงออกอย่างเปิดเผย

2.2.2 ผู้ที่ต้องการครอบครองความรัก เป็นการแสดงความรักและความปรารถนาที่จะครอบครองคนรักปรากฏชัดเจนในฉากที่ลดาบอกรักเอน

ลดา: “เป็นแฟนกับพี่นะ เด็กดีของพี่หมอ”

เอน: ยิ้มดีใจ แล้วก้มลงมาจูบลดา) “เป็นครับ”

(ตอนที่ 1 นาทีที่ 17:47)

การใช้คำว่า “ของพี่หมอ” สื่อถึงความรู้สึกครอบครองในบริบทที่อบอุ่น ซีรีส์นำเสนอความสมดุลระหว่างความต้องการครอบครองกับการเคารพความเป็นตัวของตัวเองที่ทั้งสองคนมีวิถีการทำงานและพื้นที่ส่วนตัวแต่เลือกอยู่ด้วยกันด้วยความสมัครใจ สอดคล้องกับบริบทสังคมไทยที่ค่านิยมเรื่องความเป็นเจ้าของในความรักอยู่คู่กับความเคารพซึ่งกันและกัน

2.2.3 ผู้ที่โยยหาความรักความสัมพันธ์ เป็นความโยยหาความรักและความอบอุ่น ดังสะท้อนผ่านฉากตอนเช้าที่ทั้งคู่นอนกอดกันบนเตียง

ทั้งคู่นอนกอดกันอยู่บนเตียง ลดาจูบหน้าผากเอน

ลดา: “สวัสดี เจ้าความรัก”

เอน: “สวัสดี เจ้าหัวใจ”

(ตอนที่ 1 นาทีที่ 19:57)

การนำเสนอความใกล้ชิดที่อบอุ่นแสดงความต้องการความรักที่เป็นสากล ไม่ต่างจากคู่รักต่างเพศ ช่วยสร้างความเข้าใจว่าความรักของคนเพศเดียวกันมีความอบอุ่น ผูกพัน และต้องการอยู่ร่วมกัน (Gross, 2001) ภาพแทนนี้ตอบได้ว่าทฤษฎีในสังคมไทยที่เคยมองความรักเพศเดียวกันว่าเป็นเพียงความใคร่หรือความสับสน

2.2.4 ผู้ที่มีภาพลักษณ์ทั้งอย่างหญิงและชาย

ตัวละครผสมผสานคุณลักษณะที่สังคมมองว่าเป็น ทั้ง "ความเป็นชาย" (การปกป้อง ความมั่นใจ การตัดสินใจเด็ดขาด) และ "ความเป็นหญิง" (ความอ่อนโยน ความเอาใจใส่ ความละเอียดอ่อน) ทำทนาย แนวคิดที่ว่าในความสัมพันธ์ต้องมีฝ่ายหนึ่งเป็น "ผู้ชาย" อีกฝ่ายเป็น "ผู้หญิง" ทั้งสองสามารถแสดงคุณลักษณะที่หลากหลายตามสถานการณ์ สะท้อนความเป็นจริงของความสัมพันธ์ ที่ยืดหยุ่นและเท่าเทียม (Butler, 1990) ในบริบทสังคมไทย ภาพแทนนี้ทำทนายระบบ "ทอม-ดี้" ที่แบ่งบทบาทตามเพศสภาพแบบทวิภาค (Sinnott, 2004) และเปิดพื้นที่ สำหรับการทำความเข้าใจความสัมพันธ์หญิงรักหญิงในมิติที่หลากหลายขึ้น

3. บทบาทของสื่อในการสร้างวาทกรรมส่งเสริมความหลากหลายทางเพศ

จากการวิเคราะห์ทั้งการเล่าเรื่องและภาพแทน พบว่าซีรีส์ "ใจซ่อนรัก" ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสื่อสารเพื่อการพัฒนาใน 4 มิติ ดังนี้

ประการแรก การสร้างการรับรู้และความเข้าใจ ซีรีส์นำเสนอชีวิตของหญิงรักหญิงอย่างรอบด้าน ทั้งความสุข ความท้าทาย และความเจ็บปวด ผ่านตัวละครที่มีมิติซับซ้อนและน่าเชื่อถือ ทำให้ผู้ชมทั่วไปเข้าใจประสบการณ์ของกลุ่มหญิงรักหญิงมากขึ้น การเผยแพร่ผ่านช่อง 3 เอชดี ซึ่งเป็นสื่อกระแสหลักและแพลตฟอร์มเน็ตฟลิกซ์ ขยายการเข้าถึงผู้ชมในวงกว้าง สอดคล้องกับบทบาทของสื่อในการสร้างการรับรู้ (GLAAD, 2021)

ประการที่สอง การท้าทายอคติและแบบแผนทางเพศ การนำเสนอตัวละครหญิงรักหญิงที่มี บุคลิกภาพดี ประสบความสำเร็จในอาชีพ และมีความสัมพันธ์ที่เท่าเทียม ทำทนายแบบแผน ตั้งเดิมหลายประการ ทั้งภาพลักษณ์ "ทอม-ดี้" ระบบเพศสภาพแบบทวิภาค และภาพความรัก เพศเดียวกันที่ต้องจับด้วยโซ่กนาฏกรรม (Capsuto, 2000; Sinnott, 2004)

ประการที่สาม การส่งเสริมการยอมรับความหลากหลาย พัฒนาการของตัวละครแม่ของฟ้าลดา จากการคัดค้านสู่การยอมรับ เป็นต้นแบบกระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่เกิดจากการเรียนรู้ และความเข้าใจ

ซึ่งเป็นหัวใจของการสื่อสารเพื่อการพัฒนา (Servaes, 2008) การจบเรื่อง แบบ Happy Ending ด้วยงานแต่งงานสื่อสารว่าความรักเพศเดียวกันสามารถนำไปสู่ความสุขและความสมบูรณ์ของชีวิตได้

ประการที่สี่ การสนับสนุนวาทกรรมความเสมอภาคทางเพศ ซีรีส์ออกอากาศในช่วงปี 2567 ซึ่งเป็นช่วงที่สังคมไทยกำลังผลักดันกฎหมายสมรสเท่าเทียม เนื้อหาที่เน้นสิทธิในการรัก ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และความเท่าเทียม สอดรับกับกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและกฎหมาย สนับสนุนวาทกรรมที่เอื้อต่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านความเสมอภาคทางเพศ (United Nations, 2015) และสอดคล้องกับบทบาทของสื่อในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การยอมรับความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย (Office of Social Development and Human Security, 2022)

โดยสรุป ซีรีส์ “ใจซ่อนรัก” ทำหน้าที่เป็นสื่อที่ไม่เพียงให้ความบันเทิง แต่ยังมีบทบาทในการผลิตซ้ำและต่อรองวาทกรรมทางเพศในสังคมไทย (Hall, 1997) การนำเสนอผ่านช่องทางสื่อกระแสหลักอย่างช่อง 3 เอชดีและแพลตฟอร์มระดับโลกอย่างเน็ตฟลิกซ์ ขยายพื้นที่ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศไปสู่ผู้ชมที่กว้างขวาง ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล การเล่าเรื่องที่มีคุณภาพ ตัวละครที่มีมิติ และภาพแทนที่หลากหลายล้วนเป็นองค์ประกอบที่ทำให้ซีรีส์สามารถสื่อสารประเด็น ความหลากหลายทางเพศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นตัวอย่างของการใช้สื่อบันเทิง เป็นเครื่องมือสื่อสารเพื่อการพัฒนาสังคมแห่งความเสมอภาคทางเพศ (Melkote & Steeves, 2015)

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาการเล่าเรื่องและภาพแทนหญิงรักหญิงในซีรีส์ “ใจซ่อนรัก” ภายใตกรอบ การสื่อสารเพื่อการพัฒนาและทฤษฎีการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม สามารถสรุปและอภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. การเล่าเรื่องกับการตอรองวาทกรรมทางเพศ ซีรีส์ใช้โครงสร้างการเล่าเรื่อง 5 ขั้นตอน (Freytag, 1894) ถ่ายทอดแก่นเรื่อง ความเป็นตัวของตัวเอง ความรักที่แท้จริง การเปลี่ยนแปลงและการให้อภัย และความเสมอภาคผ่านมุมมองแบบผสมผสาน ความขัดแย้งหลายระดับ และตัวละครที่มีมิติซับซ้อน ผลการศึกษาสอดคล้องกับ Hall (1997) ที่ว่าสื่อเป็นพื้นที่ตอรองทางวัฒนธรรม แต่ขณะเดียวกันผลการศึกษาแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจากงานของ Capsuto (2000) ซึ่งพบว่าสื่อในอดีตมักให้ความสัมพันธ์เพศเดียวกันจบด้วยโศกนาฏกรรม ความแตกต่างนี้สะท้อนว่าสื่อ GL ไทยร่วมสมัยไม่เพียงเปลี่ยนรูปแบบการเล่าเรื่อง แต่กำลังสร้างวาทกรรมใหม่ที่เปลี่ยนนิยามความสัมพันธ์หญิงรักหญิงจาก "ความผิดปกติที่ต้องลงโทษ" สู่ "ความรักที่สมบูรณ์และเป็นไปได้"

2. ภาพแทนที่ท้าทายแบบแผนในบริบทสังคมไทย ภาพแทนทั้งภายนอก (บุคลิกภาพดี ทักษะแม่บ้าน การดูแลสุขภาพ) และภายใน (การทุ่มเทรัก การครอบครอง การโยยหาความสัมพันธ์ ภาพลักษณ์ผสมผสานหญิง-ชาย) ท้าทายแบบแผนดั้งเดิม ต่อยอดจาก Katueang-ngan & Sa-ngiam (2019) และ Wattanatup (2013) แต่มีจุดต่างสำคัญ คือซีรีส์นี้นำเสนอภาพแทนเชิงบวกที่มีมิติมากกว่า กล่าวคือตัวละครเป็นได้ทั้งผู้เข้มแข็งและเปราะบาง ทั้งผู้ดูแลและผู้ถูกดูแลตามบริบท และสิ่งที่ Sinnott (2004) มองข้ามไปคือความเป็นไปได้ที่สื่อไทยจะนำเสนอความสัมพันธ์หญิงรักหญิงโดยไม่ต้องพึ่งกรอบ "ทอม-ดี้" ซึ่งซีรีส์ "ใจซ่อนรัก" ได้พิสูจน์ว่าเป็นไปได้และได้รับการตอบรับจากผู้ชมในวงกว้าง

3. บทบาทของสื่อในการสื่อสารเพื่อการพัฒนาสังคม ซีรีส์เป็นตัวอย่างการสื่อสารเพื่อการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ (Melkote & Steeves, 2015) ใน 4 มิติ ได้แก่ สร้างการรับรู้เกี่ยวกับชีวิตหญิงรักหญิง ท้าทายอคติผ่านตัวละคร ที่น่าเชื่อถือ ส่งเสริมการยอมรับผ่านพัฒนาการตัวละครแม่จากคัดค้านสู่ยอมรับ ซึ่งเป็นแบบอย่างกระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Servaes, 2008) และสนับสนุน วาทกรรมความเสมอภาคสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

(United Nations, 2015) การออกอากาศช่วงปี 2567 ซึ่งเป็นช่วงผลักดันกฎหมายสมรสเท่าเทียม ทำให้ซีรีส์ มีนัยสำคัญเชิงสัญลักษณ์ อย่างไรก็ตาม ซีรีส์ยังสะท้อนความท้าทายที่ยังมีอยู่ สอดคล้องกับ Worapitaksanond, (2023) ที่พบว่าแม้มีกฎหมายรองรับ คู่รักเพศเดียวกัน ยังเผชิญอุปสรรคทางสังคมและวัฒนธรรม

นอกจากนี้ ซีรีส์ “ใจซ่อนรัก” ยังแสดงให้เห็นว่าสื่อบันเทิงกระแสหลักสามารถทำหน้าที่เป็นพื้นที่สาธารณะในการสร้างวาทกรรมสังคมที่ส่งเสริมความเสมอภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระแสตอบรับที่ล้นหลามจากผู้ชมทั้งในประเทศและระดับโลก ยืนยันว่าเนื้อหาที่นำเสนอความหลากหลายทางเพศอย่างเคารพศักดิ์ศรีและเป็นธรรมชาตินั้น ไม่เพียงแต่เป็นที่ต้องการของตลาดแต่ยังมีพลังในการสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในวงกว้าง ซึ่งเป็นนัยสำคัญเชิงนโยบายสำหรับผู้ผลิตสื่อและหน่วยงานกำกับดูแล

โดยสรุป ซีรีส์ “ใจซ่อนรัก” เป็นนวัตกรรมทางสื่อที่ใช้การเล่าเรื่องคุณภาพและภาพแทนที่หลากหลายสื่อสารประเด็นความหลากหลายทางเพศผ่านสื่อกระแสหลักและ แพลตฟอร์มดิจิทัล

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ควรส่งเสริมนโยบายและมาตรการที่สนับสนุนการผลิตสื่อที่มีความหลากหลายและครอบคลุม (Diversity and Inclusion) รวมทั้งจัดทำแนวทางหรือมาตรฐานการนำเสนอกลุ่ม LGBTQ+ ในสื่อที่เคารพศักดิ์ศรีและส่งเสริมความเท่าเทียม นอกจากนี้ ควรสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อศึกษาผลกระทบของสื่อต่อทัศนคติและพฤติกรรมทางสังคม โดยเฉพาะการศึกษาผลกระทบต่อเยาวชนและครอบครัว สำหรับงานวิจัยในอนาคต ควรเพิ่มการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มผู้ชมซีรีส์ GL เพื่อทำความเข้าใจผลกระทบที่มีต่อการรับรู้และทัศนคติอย่างลึกซึ้ง รวมถึงการศึกษาเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรม การศึกษาภาพแทนกลุ่มอื่นใน LGBTQ+ และการศึกษาพลวัตการผลิตสื่อ GL ในอุตสาหกรรมสื่อไทย

ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

ผู้ผลิตสื่อควรนำผลการศึกษานี้ไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างเนื้อหาที่นำเสนอความหลากหลายทางเพศอย่างสร้างสรรค์และสะท้อนความเป็นจริงสำหรับนักการศึกษาและผู้ปกครอง สามารถใช้สื่อบันเทิงเช่นซีรีส์ "ใจซ่อนรัก" เป็นเครื่องมือในการเปิดพื้นที่สนทนาและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศระหว่างเยาวชนกับผู้ใหญ่ ส่วนนักพัฒนาสังคมควรตระหนักถึงศักยภาพของสื่อมวลชนในฐานะเครื่องมือสื่อสารเพื่อการพัฒนา และส่งเสริมการผลิตเนื้อหาที่สนับสนุนความเท่าเทียมเพื่อขับเคลื่อนสังคมสู่การยอมรับความหลากหลายอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

Butler, J. (1990). *Gender trouble: Feminism and the subversion of identity*. Routledge.

- Capsuto, S. (2000). *Alternate channels: The uncensored story of gay and lesbian images on radio and television*. Ballantine Books.
- Chatman, S. (1978). *Story and discourse: Narrative structure in fiction and film*. Cornell University Press.
- Dow, B. J. (2001). Ellen, television, and the politics of gay and lesbian visibility. *Critical Studies in Media Communication*, 18(2), 123-140. <https://doi.org/10.1080/07393180128077>
- Dyer, R. (2002). *The matter of images: Essays on representations* (2nd ed.). Routledge.
- Freytag, G. (1894). *Freytag's technique of the drama: An exposition of dramatic composition and art* (E. J. MacEwan, Trans.). S. C. Griggs & Company.
- GLAAD. (2021). *Where we are on TV: 2020-2021*. GLAAD Media Institute. <https://www.glaad.org/whereweareontv20>
- Gross, L. (2001). *Up from invisibility: Lesbians, gay men, and the media in America*. Columbia University Press.
- Hall, S. (1997). The work of representation. In S. Hall (Ed.), *Representation: Cultural representations and signifying practices* (pp.13-74). SAGE Publications.
- Jackson, P. A. (2011). Tolerant but unaccepting: The myth of a Thai 'gay paradise.' In P. A. Jackson (Ed.), *Queer Bangkok: 21st century markets, media, and rights* (pp. 226-242). Hong Kong University Press.
- Jackson, P. A., & Cook, N. M. (1999). *Genders and sexualities in modern Thailand*. Silkworm Books.
- Jiradetsontiwong, P., & Chermanchonlamark, C. (2023). Narration

- and Reflection on Society in the Thai Drama Series Not Me. *Journal of Social Sciences and Humanities Research in Asia*, 29(3). (39-52) <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/psujssh/article/view/265760/180466>
- Katueang-ngan, K., & Sa-ngiam, J. (2019). Third gender representation in the novel *Bai Mai Thi Plit Pliw* by Thomyanti. Phuket Rajabhat University.
- Khaosod Online. (2024, July 14). Breaking records: 1 million in 3 hours, “Jai Son Rak” ranked No. 1 worldwide trend. *Khaosod*.https://www.khaosod.co.th/entertainment/news_9359421
- Melkote, S. R., & Steeves, H. L. (2015). *Communication for development: Theory and practice for empowerment and social justice* (3rd ed.). SAGE Publications.
- Ministry of Interior. (2025, January 23). *Announcement on marriage equality registration*. Ministry of Interior, Thailand.
- Morgan, A. (2019). Sex doesn’t alarm me’: Exploring heterosexual male identity in BBC’s Sherlock. *Journal of Popular Television*, 7(3), (317-335).
https://doi.org/10.1386/jptv_00004_1
- Office of Social Development and Human Security. (2022). *Report on the situation of gender diversity acceptance in Thai society*. Ministry of Social Development and Human Security, Thailand.
- Propp, V. (1968). *Morphology of the folktale* (2nd ed., L. Scott, Trans.). University of Texas Press.

- Servaes, J. (2008). *Communication for development and social change*. SAGE Publications.
- Sinnott, M. (2004). *Toms and Dees: Transgender identity and female same-sex relationships in Thailand*. University of Hawai'i Press.
- Thai PBS. (2025, January 24). Rights and duties of “spouses”: 23 January, Equal Marriage Act comes into force. *Thai PBS*.
<https://www.thaipbs.or.th/news/content/347985>
- True ID. (2024). GL series trends in Thailand 2024. *true ID*.
<https://www.trueid.net>
- United Nations. (2015). *Transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development*.
<https://sdgs.un.org/2030agenda>
- Walters, S. D. (2001). *All the rage: The story of gay visibility in America*. University of Chicago Press.
- Wattanatup, S. (2013). *Representation of homosexuality in Y novels on the internet* [Master's thesis, Thammasat University].https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/info/item/dc:99060
- Worapitaksanond, T. (2023). Negotiation and Surrendering to Gender Inequalities in the Life Aspects of Same-Sex Couples. *Journal of Multidisciplinary Academic Research and Development*, 5(3), (1-27). <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/JMARD/article/download/261338/181095/1062355>

